Поштарина плаћена у готовом

НОВИ САД
уторак,
16 августа 1938
Година IV — Бр. 182 (966)

Излази свакодневно
осим понедељника
Месечна претплата 20 дин.
за земљу, 50 за иностранство
Примерак 1 динар
Огласи по тарифи

ДАН

ДАН
независни информативни
дневник

Уредништво и администрација:
Краља Александра ул. бр. 7
Телефони: 21—05 и 21—06
Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду
број 58.460
Поштански фах бр. 178

Заплет на совјетско-манџурско-кореанској тромеђи

Совјети траже да се јапанске трупе повуку бар сто метара од означене демаркационе линије

Г. Литвинов опомиње г. Шигемица

Берлин, 15 августа. (А. А.) — ДНБ јавља из Москве да је совјетски комесар за спољне послове г. Литвинов напоменуо јапанском амбасадору г. Шигемицу да, према постигнутом споразуму, јапанске трупе треба да се повуку бар на сто метара од привремене демаркационе линије, установљене на супротном отсеку на совјетско-манџурско-кореанској тромеђи.

Г. Литвинов је том приликом рекао да ће совјетска влада сматрати да постигнути споразум не важи ако се јапанске трупе не буду држале одредаба споразума о повлачењу за сто метара.

—o—

1500 омладинаца ЈРЗ из Савске бановине на Опленцу

Београд, 15 августа. — Јуче је у Београд допутовала преко 1500 омладинаца, чланова ЈРЗ, из Савске бановине. На железничкој станици приређен им је врло срдачан дочек, у коме су узели учешћа претставници Омладинске организације ЈРЗ. У дочеку је узео учешћа и претседник Главног одбора Омладине ЈРЗ г. др. Бојан Пирц. Омладинци из Савске бановине дошли су у три воза. Они су, затим продужили специјалним возом на Опленац где су се поклонили сени Витешког Краља Александра Ујединитеља.

На Опленац је јуче допутовала и једна велика делегација „Југораса", радника из Хрватске и Славоније. У делегацији је било око 4000 радника који су се, такође, поклонили сени Краља Ујединитеља. Раднике је поздравио Министар пошта, телеграфа и телефона г. Војко Чркић.

—o—

Министар г. Цветковић открио спомен-бисту Николи Пашићу у Нишу

Београд, 15 августа. У оквиру великих свечаности јуче је у Нишу Министар социјалне политике и народног здравља г. Драгиша Цветковић открио спомен-бисту Николи Пашићу и радикалским првацима Тодору Миловановићу и Таси Петровићу. Овим великим свечаностима присуствовали су изасланик Њ. В. Краља, генерал г. Тонић, Министар без портфеља г. др. Нико Новаковић, потпретседник Народне скупштине г. Томић са великим бројем народних посланика и сенатора.

ЈЕДНА ЗНАЧАЈНА ЗАНАТСКА СМОТРА У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

Министар просвете г. Магарашевић и бан г. Рајић на отварању занатске изложбе у Бачкој Паланци

Бачка Паланка, 15 августа. — У оквиру лепих свечаности јуче пре подне је овде отворена велика занатска изложба коју је организовало Удружење занатлија. Већ од раног јутра Бачка Планка је имала врло свечан изглед, искићена државним заставама, зеленилом и тробојкама. На неколико места у варошици били су подигнути славолуци у част угледних гостију чији се долазак очекивао.

Министар г. Магарашевић

СВЕЧАН ДОЧЕК МИНИСТРА Г. МАГАРАШЕВИЋА И БАНА Г. РАЈИЋА

Нешто пре 11 часова стигли су аутомобилом из Новог Сада Министар просвете г. Димитрије Магарашевић, претседник среског одбора ЈРЗ бачко-паланачког среза и Бан Дунавске бановине г. Светислав Рајић. У њиховој пратњи били су начелник Трговинског одељења Банске управе г. Велимир Вујић, заменик претседника Новосадске општине г. др. Бранко Магарашевић, директор гимназије, претседник Занатског отсека Новосадске коморе, коморски већник г. Драгић Мијатовић, г. Фрања Цидлик и већи број угледних занатлија из Новог Сада. На граници хатара Бачке Паланке гостима је приређен свечани дочек. Ту је Министра г. Магарашевића и Бана г. Рајића, као и остале угледне госте, поздравио срдачном добродошлицом претседник изложбеног одбора г. Бранко Магарашевић, сремски начелник. Око педесет бициклиста, окићених државним тробојкама, у свечаној ношњи, дочекало је угледне госте са искићеним коњаницима, махом занатлијама и ратарима, из Бачке, Старе и Нове Паланке, Новог Села, Старог Сивца Пашићева, Богојева и других околних села. Ту су били и многи угледни грађани из све три Паланке, између осталих, лекар г. др. Увалић, претседник Српске православне црквене општине из Старе Паланке г. Јова Плавшић угледни ратар и други Врло велики број грађана из целог среза узео је, такође, учешћа у свечаном дочеку.

После поздрава Министар г. Магарашевић и Бан г. Рајић са пратњом упутили су се према школској згради у којој је смештена изложба. Ту су били врло срдачно поздрављени од масе сакупљеног света.

БАН Г. РАЈИЋ ОТВАРА ИЗЛОЖБУ

Пре отварања изложбе чланови занатлиског певачког друштва отпевали су државну химну. Потом је узео реч Бан г. Светислав Рајић. Отварајући ову значајну изложбу, Бан г. Рајић је одржао врло леп и дуп говор, који су присутни саслушали са највећом пажњом и одобравањем. Он је, нарочито нагласио да су за

Бан г. Рајић

развој трговине и занатства изложбе и сајмови били одувек од необичне важности. Изразио је своју радост и пуно задовољство што су вредне паланачке занатлије успеле да приреде једну тако импозантну изложбу, која је видан доказ снажног развоја занатства у овим крајевима Бачке. На крају свога говора Бан г. Рајић пожелео је приређивачима изложбе и даље успехе у развијању још интензивнијег рада на пољу занатства. Затим је Бан г. Рајић прогласио изложбу отвореном.

Угледни гости отпочели су потом са разгледањем изложбених просторија и изложених предмета, који су на све њих оставили најдубљи утисак. Од првог до последњег изложени предмети су резултат не само изванредно савесног него и управо уметничког рада наших занатлија.

(Наставак на трећој страни)

АУСТРАЛИЈА И НЕМАЧКА У ФИНАЛУ ЗА ДЕВИСОВ ПЕХАР

Монтреал, 15 августа. (А.А.) — ДНБ јавља:

Аустралија је у финалу утакмица за Девисов пехар за америчку зону, победила Јапан са 3:2.

Према томе ће Аустралија 18 августа играти у Бостону, за Немачком, победником европске зоне.

ХАНКЕУ СУ НАПУСТИЛИ И ПОСЛЕДЊИ СТРАНИ ДИПЛОМАТСКИ ПРЕТСТАВНИЦИ

Ханкеу, 15 августа. (А.А.) — ДНБ јавља:

Отправник послова немачке амбасаде и деловођа експозитуре британске амбасаде отпутовали су из Ханкеуа. Тиме су напустили Ханкеу и последњи страни дипломатски претставници.

О хрватској еволуцији и инволуцији

написао је један чланак г. др. Петар Скок, професор универзитета„ у последњем броју „Видика“ „Еволуција иде за тим да укључи хрватство у већи словенски појам“. Прве појаве еволуције датирају још из доба Павла Ритера-Витезовића, концем 17 века, поново оживљавају за време Људевита Гаја у облику илирске идеје, кулминација еволуције је за време ере Штросмајер-Рачки; најзад 1918, ова тенденција хрватске еволуције коначно се афирмира и добија службени карактер. Г. Скок правилно констатује да правац ове еволуције одговара у целости периферском карактеру Хрвата на Балкану. „Она је неминовна, ако се има у виду геополитички положај Хрвата. По броју и по економској снази преслаби су да би се могли одржати сами за себе као самостална јединаца на периферији Балкана. Неодређеност граница према Србима и немогућност да се повуку чини узато да је немогуће створити за живот способну јединицу од самих Хрвата на периферној тачци Балкана.“

Инволуција је противност еволуцији: место илирства и југословенства само хрватство, односно Хрвати нису југословенско племе, већ посебан народ. Инволуција је, заправо, Старчевићево праваштво.

Прва карактеристика инволуције била би ова: то је реакција на официјелно југословенство. Друга карактеристика јесте средњеевропске природе: тражење посебне конституционалности и државности. Трећа карактеристика је наглашавање посебности хрватске фолклорне и језичне природе. Закључак г. Скока у погледу закона који влада инволуцијом и еволуцијом јесте тачан: еволуцију су водили врхови хрватски, хрватска интелигенција. Масе хрватске нису у њој учествовале. Напротив, инволуција је дело масе која жели да се национално иживи.

Изгледа једнострано, нетачно и непотпуно тврђење да је данашња инволуција само реакција на официјелно југословенство. Официјелно југословенство, онако како је у пракси спроводио пок. Прибићевић, нанело је, истина, много тешких удараца југословенској идеји, компромитовало је, и изазвало оправдану реакцију и код Срба и код Хрвата, и, чак, сасвим разумљив револт. Међутим, разлози садање хрватске инволуције су многостранији, разноврснији и дубљи.

С једне стране, нема сумње, пословично хрватско несхватање стварности, лутање по облацима, у магли, немање смисла и осећаја за оно што је могуће, што се може постићи, и што је уопште изведиво. И, исто тако, тврдоглава, бескомпромисна и фанатична доктринарност, особина, на жалост, чисто словенска.

Затим, управо кажњиво узајамно непознавање, и, као последица тога, у истој мери, неповерење. У највећем степену необјективно би било непризнати да је и са српске стране учињено доста грешака, од 1918, које су на хрватској страни чак и злонамерно тумачене. Најкрупније су непознавање хрватске историје, нереспектовање хрватске традиције, и лакомислено трпање у врећу „аустријаштине“ свега онога што тесногрудим српским шовинистима (а њих је мало ни с ове и с оне стране Дунава и Саве) није конвенирало на хрватској страни.

Ако посета г. Мачека у Београду, ових дана, буде први озбиљнији ствaран корак у враћању хрватском из инволуције ка еволуцији, то ће бити један прилог нашој унутрашњој консолидацији који свакако није за потцењивање.

М.

ОТПОЧИЊУ ПРИПРЕМЕ ЗА ПРОСЛАВУ ЈУБИЛАРНЕ ГОДИНЕ ВОЈВОДИНЕ

20-огодишњица ослобођења Војводине

биће прослављена низом националних свечаности у Новом Саду и по свима војвођанским местима

Круна свечаности биће прослава 25 новембра која ће се одржати у Новом Саду, уз учешће претставника војвођанских градова и општина — Свечаностима ће присуствовати највиши државни функционери

У малој дворани Спомен-дома Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља, иницијативом чланова бившег Великог народног савета Војводине, одржана је у недељу пре подне конференција чланова овог Савета, који је био орган оне велике револуционарне Народне скупштине Војводине која је, 25 новембра 1918 године и, на своме историском састанку у Новом Саду, прогласила свечано отцепљење Војводине од Аустроугарске и њено присаједињење Краљевини Србији, и претставника националних и културних друштава из Новог Сада и осталих војвођанских места. Конференцију је сазвало привремено претседништво бившег Великог народног савета Војводине са циљем да се на њој донесу одлуке о припремама за прославу 20-огодишњице ослобођења Војводине и њеног присаједињења Краљевини Србији.

У 9 и по часова пре подне у малој дворани Спомен-дома били су се искупили чланови бившег Великог народног савета Војводине гг др. Јован Латинчић, Мита Ђорђевић, Сава Путник, Павле Татић, Илија Белеслијин, Стојан Јакшић, инж. Миливој Матић, др. Јан Буљик, др. Жива Милетић, Војин Бркић, затим чланови бивше Народне управе гг. др. Игњат Павлас, др. Димитрије Кириловић, др. Сима Алексић, инж. Ст. Славнић, те претставници установа, друштава и организација гг. др. Никола Милутиновић, претставник Матице српске и Обласног одбора Народне одбране, који је, такође, и бивши члан Великог народног савета, Душан Ружић, претставник Бановинског одбора Црвеног крста, др. Милан Секулић, претставник Јавно-бележничке коморе, бивши делегат Велике народне скупштине у Београду, Милован Кнежевић, претставник Соколске жупе у Новом Саду, Богдан Димитријевић, претставник Соколског друштва, Стева Поповић, претставник Савеза културних друштава, Сава Нишевић, претставник Трговинско-индустриске и занатске коморе у Новом Саду, др. Жарко Стефановић, претставник Новосадске продуктне берзе, др. Милош Кнежевић, претставник Соколског друштва из Сенте, др. Ђорђе Ђеремов, претставник организације „Национални Препород“, Глиша Мирковић, претставник Месног одбора Народне одбране, Лука Бајић-Миканов и др. Славко Узелац, претставници Савеза националних удружења, Трива Крстоношић, претставник Савеза земљорадничких задруга, Озрен Јовановић, претставник Бановинског одбора бивших интернираца и таоца, инж. Ђорђе Табаковић, претставник Инжењерске коморе, др. Љубиша Мандић, претставник Лекарске коморе, инж. Маринковић, претставник Новосадског удружења инжињера и архитеката, инж. Б. Јеремић, претставник Удружења југословенских инжињера и архитеката-Секције у Новом Саду, Славко Петровић, претставник Српског црквеног певачког друштва из Вршца, Светолик Пашћан, претставник Певачке жупе „Бајић“, др. Бр. Госпођиначки, из Старог Бечеја, Александар Петровић, претставник Српске читаонице из Велике Кикинде, Миливој Ћирилов, претставник Соколског друштва из Велике Кикинде.

Пошто је поздравио присутне, у име сазивача конференције, бивших чланова Великог народног савета Војводине, г. др. Јован Латинчић, адвокат у Новом Саду, је рекао да су бивши чланови Великог народног савета сматрали својом дужношћу, а и својим правом, да покрену иницијативу за прославу 20-огодишњице ослобођења Војводине. Пошто је г. др. Латинчић акламацијом изабран за претседника конференције, за потпретседника је изабран г. Мита Ђорђевић, а за секретаре гг. др. Димитрије Кириловић и Душан Ружић.

Захваливши се на поверењу г. др. Латинчић је истакао чињеницу да је ретко која народна интелигенција имала тежу улогу у своме раду од војвођанске у скорој и даљој прошлости нашег народа у овим крајевима. На нама је и сада, рекао је г. др. Латинчић, да докажемо да је војвођанска народна интелигенција свесна своје улоге.

Г. др. Латинчић је замолио, затим, присутне, бивше чланове Великог народног савета и делегате друштава и установа да се изјасне како замишљају прославу 20-огодишњице ослобођења Војводине.

У врло живој дискусији, која је потом отворена, први је узео реч г. Лука Бајић-Миканов. Он је прочитао резолуцију Савеза националних удружења који сматра да се 25 новембар треба да прослави у оквиру грандиозног националног славља.

ПРЕДЛОЗИ Г. МИТЕ ЂОРЂЕВИЋА

Пошто је одмах на почетку дискусије акламацијом одлучено да се отпочне са припремама за прославу јубиларне године Војводине узео је реч г. Мита Ђорђевић који је изнео и конкретне предлоге како да се прослава изведе.

Стојећи на гледишту да је наше ослобођење почело пробојем Солунског фронта, г. Ђорђевић је мишљења да би јубиларне свечаности требало отпочети са прославама пробоја Солунског фронта. Требало би замолити наш Савез добровољаца да предузме организовање ове прославе, рекао је г. Ђорђевић, пошто су добровољци најпозванији да организују ову прославу. Г. Ђорђевић је мишљења да би ту прославу требало тако извести да се она одржи у свима местима у којима постоје добровољачке организације, тако да би се пробој Солунског фронта прославио ове године широм целе Војводине, у оквиру локалних прослава. Затим је подвукао други значајан моменат наше блиске прошлости који би, такође, требало прославити. То је: улазак српске војске у наше градове и сеоске општине. И ове датуме, који су се догодили у размаку од десет до петнаест дана, ваљало би прославити у свима местима, у оквиру локалних прослава. Оне би биле као неки увод у велику, централну прославу 25 новембра, дана на који је проглашено отцепљење Војводине од Аустроугарске и њено присаједињење Краљевини Србији. Та велика национална прослава Војводине морала би се прославити у Новом Саду, месту у коме се пре две деценије одиграо овај значајан догађај наше историје. На прославу би требало позвати све живе чланове Велике народне скупштине Војводине, затим претставнике свих градова и сеоских општина, свих националних, културних и витешких друштава, установа и организација, као и највише државне функционере. Најзад, према мишљењу г. Ђорђевића, као завршни део ових јубиларних свечаности, ове године би требало нарочито свечано прославити Први децембар, дан Уједињења.

Г. Ђорђевић је предложио да се организације прослава пробоја Солунског фронта и уласка српске војске у поједина места препусте Савезу ратних добровољаца, у сарадњи са војним властима, прослава Првог децембра Соколским жупама и друштвима, а да организацију грандиозне прославе 25 новембра спроведу бивши чланови Великог народног савета. Да би се она спровела што успешније г. Ђорђевић је предложио да се одмах приступи избору пет специјалних одбора, са одређеним делокругом рада, како би се што скорије могло отпочети и са стварним припремама ове значајне прославе. По предлогу г. Ђорђевића било би потребно изабрати следеће одборе: Извршни одбор, који би руководио организацијом свих припрема; финансиски одбор, који би се старао за материјална средства; одбор за приредбе; одбор за јавну реч и штампу; и технички одбор.

У ТРИ РЕДА...

:: Указом Краљевског Намесништва, на предлог г. Министра просвете, стављени су у пензију г. др. Михајло Петровић и г. Павле Поповић, редовни професори Филозофског факултета Универзитета у Београду, 2 групе 1 степена.

:: Поводом рођендана Његовог Краљевског Височанства Кнеза Александра одржано је у суботу, у дворском храму на Дедињу, благодарење, коме су присуствовали дворске даме и цивилна и војна кућа Његовог Величанства Краља.

:: Постављен је у Привилегованој аграрној банци за претседника Управног одбора за наредни период од три године г. др. Богдан Марковић, досадашњи претседник тога одбора.

Жива дискусија о припремама за прославу

У дискусији, која је потом настављена ,узели су учешћа гг. Инж. Миливој Матић, др. Јан Буљик, Војин Бркић. Затим је говорио и прота из Велике Кикинде г. Стојан Јакшић.

— 25 новембар, рекао је г. Јакшић, резултат је рада и многих, дугих напора наших претходника. Тај дан треба да нам донесе извесне резултате, ако се не жели да ова прослава промаши свој циљ.

Г. Јакшић сматра да је потребно, непристрасно и објективно, испитати резултате нашег националног битисања у току последње две деценије, па на основу њих донети закључке шта нам ваља чинити у будућности.

У сличном смислу говорио је и г. Глиша Мирковић који сматра да би прославу ваљало обележити и издавањем специјалних публикација, али мисли да је преостало врло мало времена да се приступи оваквом једном послу.

С тим у вези претседавајући г. др. Латинчић је дао извесна објашњења, према којима се за прославу већ спремају сличне едиције. Затим је г. др. Латинчић прочитао писмо отсутног г. Живорада Богдановића у коме он, нудећи одбору за прославу своје услуге, износи извесне сугестије како да се прослава организује.

И ПРЕТСТАВНИЦИ МАЊИНА ЋЕ СЕ ПОЗВАТИ ДА УЗМУ УЧЕШЋА У ПРОСЛАВИ

После дуже дискусије донете су одлуке којима су усвојени сви предлози г. Мите Ђорђевића у погледу организовања прославе. Одлучено је, затим, да се на прославу позову највиши државни функционери. У организовању прославе узеће учешћа претставници словенских народносних група, дакле, поред Срба и Буњевци, Шакци, Словаци и Русини, док ће се претставници наших народних мањинских група, Немаца, Мађара и Румуна позвати, да, такође, узму учешћа у прослави. Прихваћен је и предлог г. Светолика Пашћана, претставника Певачке жупе „Исидор Бајић", да се сав музички део свечаности препусти организацији трију певачких жупа на подручју Војводине које у своме чланству имају око 200 певачких друштава.

ИЗБОР ОДБОРА ЗА ПРОСЛАВУ

На крају је изабран извршни одбор који ће руководити првим припремама за организовање прославе. За претседника одбора изабран је г. др. Јован Латинчић, док су за чланове изабрани: гг. Сава Путник, Стојан Јакшић, инж. Лаза Поповицки, др. Тома Јовановић, др. Никола Милутиновић, др. Радушко Илијић, Озрен Јовановић, Стева Поповић, др. Јан Буљик, словачки бискуп г. Самуило Штарке, Војин Бркић, Павле Татић, инж. Миливој Матић, др. Милан Петровић, др. Сима Алексић, Илија Белеслијин, Глиша Мирковић, др. Ђорђе Ђеремов. У одбор су резервисана места за четворицу Буњеваца, једног претставника Русина, затим за претставнике свих важнијих друштава, установа и организација које нису биле заступљене на јучерашњој конференцији. Одбор ће имати право да, према потреби, кооптира и нове чланове. Исто тако је изабран и приређивачки одбор који ће организовати све приредбе у току јубиларних прослава.

Извршни одбор састаће се већ почетком ове недеље да донесе нове одлуке о првим припремама за организовање прославе. После две недеље састаће се поново организатори прославе са претставницима друштава, установа и организација из Новог Сада и унутрашњости Војводине. На овај састанак биће позвани и претставници државних власти и Банске управе, као и претставници градских општина, те ће се на њему расправљати о даљим припремама за организовање прославе 20-годишњице ослобођења Војводине.

Велики успех занатске изложбе у Бачкој Паланци

(Наставак са прве стране)

ЗДРАВИЦА МИНИСТРА Г. МАГАРАШЕВИЋА НА БАНКЕТУ

У подне је одржан свечани банкет, коме су, поред Министра г. Магарашевића и Бана г. Рајића, присуствовали и сви остали угледни гости који су дошли на отварање изложбе, као и велики број мештана, угледних грађана, из Бачке, Нове и Старе Паланке, као и претставници из целог среза.

Министар просвете г. Димитрије Магарашевић одржао је на банкету значајну здравицу, нагласивши, прво, непоколебиву и безграничну оданост становника Бачко-паланачког среза, без обзира на веру и народност, Њ. В. Краљу, Краљевском Дому и Југославији. Том приликом учесници банкета приредили су бурне овације Њ. В. Краљу, Краљевском Дому и недељивости Југославије.

Одмах потом Министар г. Магарашевић, у име своје, као и у име отсутног министра трговине и индустрије г. др. Врбанића, те присутних гостију, Бана г. Рајића и осталих званица, честитао је организаторима изложбе на постигнутом успеху. Министар г. Магарашевић је изразио пуно задовољство претставника власти са организацијом изложбе, која у сваком погледу даје верну слику снажног замаха занатства ових крајева. У свом даљем говору г. Министар је нарочито истакао потребу унапређења домаћег занатства, нагласивши чињеницу да Краљевска влада г. др. Милана Стојадиновића не пропушта ни једну прилику да помогне развој нашег занатства, сматрајући га за једну од најважнијих грана наше националне привреде. Ове речи Министра г. Магарашевића присутни су поздравили бурним поклицима Краљевској влади г. др. Милана Стојадиновића.

ОСТАЛИ ГОВОРНИЦИ

Потом је говорио коморски већник Новосадске коморе и претседник занатског отсека г. Драгић Мијатовић који се захвалио Краљевској влади на њеном старању око унапређења југословенског занатства. Затим је г. др. Завишић наздравио Министру г. Магарашевићу и свима осталим гостима, изразивши своју наду да ће се г. Министар на наредним изборима, који су на прагу ,примити кандидације за народног посланика Бачко-паланачког среза и да ће бити изабран са највећом победом. Том приликом присутни мештани одушевљено су клицали Министру г. Магарашевићу.

Г. др. Роберт Бунда одржао је потом срдачну и топлу здравицу Бану г. Рајићу, захваливши му се на свему оном што је досада учинио за занатство Бачко-паланачког среза, замоливши га истовремено да занатлије из Бачке Паланке и околине и надаље помаже.

Затим су још говорили гг. Фрања Ајзенхут, Карло Базлер, Петар Лајбрехт, Јосиф Базлер и Карло Вортнер.

После подне одржане су занимљиве јахачке утакмице, а увече је приређен успели концерт са одабраним програмом.

Ђ. М.

МИНИСТАР Г. МАГАРАШЕВИЋ И БАН Г. РАЈИЋ У ЧИБУ

Чиб, 15 августа. — На повратку са свечаности отварања занатске изложбе у Бачкој Паланци јуче после подне овде су учинили посету дворској дами гђи Дори Дунђерски Министар просвете г. Магарашевић и Бан г. Светислав Рајић, задржавши се са гђом Дунђерски у дужем разговору.

Дочек г. др. Мачека у Београду

Београд, 15 августа. — Претседник б. СДК г. др. Влатко Мачек допутовао је јуче после подне, у пратњи гг. др. Вељеслава Вилдера др. Јураја Шутеја, Августа Кошутића, Саве Ковачевића, Срђана Будисављевића и других првака б. СДК у Београд. Загребачки брзи воз, којим је г. др. Мачек са пратњом допутовао у Београд са двадесет минута закашњења, у 15,19 часова, дочекали су на перону железничке станице прваци УО гг. Аца Станојевић, Љуба Давидовић, Јоца Јовановић и остали. Били су присутни и гг. Дуда Бошковић и др. Александар Моч, као претставници УО из Војводине. Пошто се срдачно поздравио и пољубио са шефовима УО г. др. Мачек је, поздрављен од својих присталица, сео у аутомобил којим се одвезао Немањином улицом у кућу инжењера г. Вељковића, у Светосавској улици, где је за њега био резервисан стан. У аутомобилу са г. др. Мачеком били су гг. Станојевић, Давидовић и Јовановић. Са балкона куће г. Вељковића г. др. Мачек је пред микрофоном одржао кратак говор. На изазивање својих присталица г. др. Мачек се још у два маха појавио на балкону и говорио.

Нешто после 6 часова после подне г. др. Мачек се одвезао у стан г. Љубе Давидовића где је узео учешћа на првој конференцији шефова УО. Паралелно са овом конференцијом Радни одбор УО одржао је седницу у стану г. Давидовића.

После конференције г. др. Мачек и остали шефови УО одвезли су се у стан г. Мише Трифуновића где су присуствовали вечери коју је, у част г. др. Мачека, приредио г. Аца Станојевић.

Данас су, у стану г. Јоце Јовановића, настављена конферисања шефова УО којима је присуствовао и већи број познатих делегата свих група Удружене опозиције. У подне је приређен ручак у част г. др. Мачека на коме је домаћин био г. Јоца Јовановић.

Г. др. Мачек напушта Београд сутра пре подне.

У Темерину је свечано прослављена 40-огодишњица Пољопривредног удружења

Темерин, 15 августа. — Јуче је, на свечан начин, прослављена 40-огодишњица Пољопривредног удружења које има око 500 чланова. Прослава је обављена под покровитељством Министра пољопривреде инж. г. Светозара Станковића, Бана г. Светислава Рајића и народног посланика Новосадског среза г. др. Бранка Николића. Као изасланик г. Министра и г. Бана прослави је присуствовао бански већник г. др. Тихомир Димитријевић. Присуствовао је, такође, народни посланик г. др. Бранко Николић коме су његови бирачи приредили врло срдачан дочек.

У оквиру прославе одржана је и врло успела сточарска изложба.

Пре подне обављено је свечано освећење нове заставе Удружења којој је кумовала гђа Виг. У подне је одржан, у просторијама Удружења, свечани банкет. После подне су подељене награде излагачима на изложби чија је стока оцењена као најбоља.

Са свечаности су послати поздравни телеграми Њ. В. Краљу, Министру пољопривреде г. Станковићу и Бану г. Рајићу.

Министар г. Станковић вратио се из иностранства

Министар пољопривреде инж. г. Светозар Станковић јуче се вратио из иностранства. Као што је познато министар г. Станковић налазио се на одмору, који је, највећим делом, провео у Карловим Варима.

Јуче пре подне Министар г. Станковић је допутовао из Београда у Нови Сад, где се састао са својим пријатељима. Јутрос се г. Станковић вратио у Београд.

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Министар правде г. Милан Симоновић отпутовао је на одмор. Министар г. Симоновић пробавиће на путу око месец дана.

Банкутска пшеница се још дели у Бачкој

Сента, 15 августа. — Економат Градског поглаварства обавештава заинтересоване пољопривреднике, да се пшеница врсте Банкут, коју привредно одељење Банске управе дели као приплодно семе земљорадницима, још увек може добити. Као предујам, пољопривредници имају да плате 200 динара по метричкој центи.

ВАТЕРПОЛО: ВОЈВОДИНА — ГАЛЕБ 6:4 (3:3)

У понедељак пре подне настављене су утакмице за првенство Београдског пливачког потсавеза. Одиграна је ватерполо утакмица између „Галеба" и „Војводине" (Петровград). Галеб је наступио с овим тимом: Сертић, Гамбурцев, Пахани, инж. Марковић, Кнопф, Черне и Вујасиновић. Пошто је регуларни ток игре завршен са 3:3, судија г. Пламенац, који је био објективан, одредио је наставак игре, који је Галеб одиграо само са шест играча, јер је Паханиа ухватио грч у обе ноге. Коначан резултат је 6:4 у корист „Војводине", која је играла доста грубо.

УСПОМЕНЕ СТАРОГ НОВОСАЂАНИНА

Нови Сад је пре рата ревносно и са највећим интересовањем читао новине из Србије

Београдска штампа била је „забрањено воће“ за војвођанске Србе

Сви старији Новосађани се сећају да да је пре Светског рата у Новом Саду и целој српској Војводини било тешко србовати. Већ и сама чињеница, што се човек интересује за Србију, за српске националне, привредне и културне манифестације, куповање књига у Београду и претплаћивање на српске часописе, била је довољна, да Србин буде политички сумњив код тадашњих властодржаца. Мађари су, по налогу из Будимпеште и Беча, годинама пре 1914 упорно одржавали најстрожију забрану српских политичких дневника из Београда. Поштански деби је свима српским листовима из Србије са политичком обојеношћу био од анексије Босне и Херцеговине па до почетка рата одузет.

„Кријумчарене“ српске новине

Војвођански Срби су заобилазним путем, уз велике опасности, долазили до новина из братске Србије. Нас Новосађане је нарочито интересовало шта се у Београду и Србији ради, како се тамо живи под слободним небом. Да је било дозволе од мађарских власти, београдска штампа би заиста имала одличну прођу у Војводини, скоро као што је има и данас.

Редакције трију великих српских дневника у Новом Саду, „Заставе“, „Браника“ и „Српства“, добијале су скоро сваког дана „прокријумчарене“ српске новине, међу њима „Политику“, „Самоуправу“, „Правду“, „Трибуну“ „Пијемонт“, „Вечерње Новости“ и друге дневнике. (Интересантно је да је Београд пре рата имао много већи број дневника него данас. Истина са знатно мањим бројем страна. Цена броја је износила 5 динарских пара (марјаш) или 5 филира).

Приватна лица су за „кријумчарене“ српске новине плаћала у Новом Саду два па и три сексера, што је одговарало скоро петнаестострукој вредности тих новина. Редакцијама су београдске новине доносили пријатељи, који су пословно или приватно боравили Београду.

Један забрањени српски лист ишао је од руке до руке и враћао се после неколико недеља, скоро сав исцепан и замашћен, у руке његовог власника. Овај је те новине чувао као неку светињу. Интересантно је да су се за прератну српску штампу интересовали и ратари из Салајке и обични радници Срби, као и млади гимназисти, чак и из нижих разреда.

Једном се десило, мислим баш за време српско-бугарског рата 1913, да је да је професор Вели српске православне гимназије пок. Милан А. Јовановић-Баба добио од неког пријатеља „Трибуну“. Симпатични Баба, који је ђацима уливао огроман респект својим крупним, атлетским стасом и својом строгошћу, а кога су сви ђаци обожавали, јер је био ватрен Србин и мрзео иноверију, показао је српске новине својим ђацима. Премда је одлично владао мађарским језиком и преводио, по жалосној дужности, мађарске уџбенике на српски, по налогу министарства просвете из Пеште, он никада није волео да говори мађарски, а када би и изговорио по које мађарско име или назив, изговарао га је српским нагласком. То је, наравно чинио намерно, а не што није могао да савлада мађарски изговор.

Читање новина на часу историје

Био је час историје. Најнеомиљенији наставни предмет тадашњих српских гимназиста. Све до четвртог разреда учила се историја мађарског народа. О српској историји ни трага ни гласа! И уместо предавања о историји и испитивања ђака по томе предмету, Баба је раширио прилично велику „Трибуну“ и читао ђацима занимљиве ствари из слободне, миле Србије. Ђаци су узбуђено, гутајући сваку професорову реч, слушали те новости из братске земље и час је прошао као минут! Ни Баба ни његови ђаци нису нимало жалили што су пропустили један час историје.

Иначе, као што рекосмо, било је опасно имати забрањене српске новине у кући. У редакцијама српских листова у Новом Саду политичка полиција је, у предратно време, често сасвим изненадно упадала и вршила преметачину. Агенти су тражили не само забрањену српску штампу, него и писма која је редакција добијала, наравно, опет заобилазним путем, од својих бесплатних и многобројних сарадника и дописника из Београда и многих вароши из унутрашњости Србије. Махом су ове преметачине, вршене драконском строгошћу, пролазиле безуспешно. Редактори тадањих наших листова нису ваљда били луди и толико лакомислени, да у редакцији држе те ствари, које је мађарска политичка полиција називала „револуционарним материјалом“ или „опасним експлозивом“.

Као што се види тадашњи властодршци свесрдно и свестрано су се старали да нас војвођанске Србе сачувају од импортованог српског национализма из слободне и према двојној монархији већ дуже времена непријатељски расположене Србије. Сва је срећа, што су у том свом настојању имали веома мало успеха...

В. Сп.

ПЕКАРСКИ ПОМОЋНИЦИ У НОВОМ ВРБАСУ ДОБИЈАЈУ ПОВИШИЦУ, А ХЛЕБ ПОСКУПЉУЈЕ

Нови Врбас, 15 августа. — Преговори између пекарских мајстора и помоћника, који су ових дана вођени о повишици плата пекарских помоћника, завршени су и мајстори су пристали да својим помоћницима повисе плате. За прековремени рад добијаће за 50 од сто повишену редовну плату. Због тога су пекари у Новом Врбасу одлучили да повисе цене хлебу са 25 пара. *(Дан)*

—o—

ПАЛА ПОД ЕЛЕВАТОР И СЛОМИЛА РУКУ

Ковачица, 15 августа. — Зуза Рубик, 15-годишња девојка из Падине, радила је са осталим друштвом при вршаћој машини. У једном тренутку услед непажње пала је под точкове елеватора који су јој потпуно размрскали раме. Девојци је указао помоћ др. Шнерсон, сремски лекар из Ковачице, па је после превијања упућена у болницу на лечење. *(Дан)*.

—o—

ПОСТАВЉЕН ЈЕ НОВ ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК У СТАРОМ БЕЧЕЈУ

Стари Бечеј, 15 августа. — За јавног бележника, на место пок. др. Павла Мартиновића, постављен је г. Љуба Поповић, досадањи јавни бележник у Гарешници, син бањалучког митрополита г. Петра.

—o—

СРБОБРАНСКА ХРОНИКА

По сопственој молби, досадашњи угледни општински лекар г. др. Николић је пензионисан. На његово место је наименован г. др. Андрија Кеслер. — Берберски помоћници су одржали своју седницу, на којој су одлучили да од својих послодаваца траже да се фризерске радње у Србобрану понедељником после подне држе затворене. Послодавци су тај предлог усвојили. — Вршидба је у целом хатару завршена. Принос пшенице је одличан: на многим њивама је дао по јутру 15—20 метричких центи. На имању поседника Михајла Урбана на једном јутру родило је 26 метричких центи пшенице.

НОВИ ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК У СУБОТИЦИ

Суботица, 15 августа. — За новог јавног бележника у Суботици, на место пок. др. Вл. Манојловића, постављен је г. Божидар Ристић, адвокат из Суботице, који је родом из Баната.

Главно вучење од 11|VIII - 7|IX
СРЕЋКЕ се могу добити за цело време трајања гл. вучења код гл. овлашћеног продавца
ЛАЈОША ЛУСТИГА, банкарска радња
Нови Сад, Краља Александра улица број 13

ВЕЖБЕ ЗА ОДБРАНУ ОД ВАЗДУШНИХ НАПАДА У СР. МИТРОВИЦИ

Сремска Митровица, 15 августа. — Идуће недеље ће се одржати у Сремској Митровици две вежбе за одбрану од евентуалних ваздушних напада непријатеља. У вежбама ће учествовати војска и грађанство. Сигнал на почетку вежби односно фингирани ваздушни напад даће се путем фабричких сирена и црквених звона. *(Дан)*

—o—

Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра правде, постављен је по молби, г. Божидар И. Јамницки, судија 7 групе Сремског суда у Сремској Митровици, за заменика државног тужиоца у Државном тужиоштву на Сушаку, исте групе.

—o—

СЕНЋАНСКА ХРОНИКА

Указом Краљевских Намесника, на предлог г. Министра правде, унапређен је из 4 групе 2 степена у 4 групу 1 степена г. Славко П. Стојановић, старешина Сремског суда у Сенти.

У октобру ће Бездан добити модерно пристаниште

Бездан, 15 августа. — Пошто се специјална комисија Државне речне пловидбе ових дана издала дозволу у погледу места, где ће се изградити модерно дунавско пристаниште, први припремни радови на терену су сада већ отпочели. По мишљењу стручњака, до октобра ће Бездан већ имати изграђено пристаниште, које ће за ово напредно бачко место значити много у провредном и туристичком погледу.

—o—

Г. ДР. МИЛИВОЈ КЕНЂЕЛАЦ ВРШИ ДУЖНОСТ ПРЕТСЕДНИКА СУБОТИЧКЕ ОПШТИНЕ

Суботица, 15 августа. — Заменик претседника суботичке општине г. др. Миливој Кенђелац је у недељу преузео дужност претседника општине од г. Ивана Ивандекића, који је отишао поново на отсуство ради лечења.

—o—

ОБИЛИЋЕВО ДОБИЈА НОВ ТРОТОАР И КАЛДРМУ

Нови Кнежевац, 15 августа. — Иницијативом и заузимањем министра пољопривреде г. Светозара Станковића, све улице у Обилићеву добиће нову, модерну калдрму и тротоаре поред кућа. Прво се почело са изградњом тротоара.

—o—

ОПЕРЕТСКА ПРЕТСТАВА У АПАТИНУ

Апатин, 15 августа. — У недељу је приказана, по четврти пут, народна оперета „Рибарка са Хелголанда“ од Макса Фогела, на немачком језику. Претстава је приређена под ведрим небом, у башти Кола католичких момака.

—o—

РУМСКА ХРОНИКА

Градско поглаварство је недавно купило нови модеран аутомобил, који ће отсада одлично моћи да послужи за пренос тешких болесника. — Досадашњи школски надзорник г. Михајловић, из Богатића, премештен је недавно за школског инспектора у Руму. — У Хртковцима је гром ударио у кућу имућног поседника Вина. Његова жена Тереза Вин погођена је громом и на месту остала мртва.

—o—

УСПЕЛА ПРЕДАВАЊА О ОДБРАНИ ПРОТИВ ВАЗДУШНИХ НАПАДА У СТАРОЈ КАЊИЖИ

Стара Кањижа, 15 августа. — У недељу после подне одржао је веома интересантно и поучно предавање о одбрани цивилног становништва од непријатељских напада у сали Градског биоскопа г. др. Владимир Николић. После тога је г. др. Стеван Гајо одржао предавање у сличном духу на мађарском језику. Предавању је присуствовао леп број старокањишких грађана.

У Ст. Бечеју ускоро ће се изградити модерни цивилни аеродром

Стари Бечеј, 15 августа. — Ових дана боравила је у Старом Бечеју једна војна комисија, која је преговарала са претставницима општине о експропријацији земљишта, које би послужило за изградњу модерног и великог аеродрома у Старом Бечеју. Иницијативу за подизање аеродрома дао је овдашњи месни одбор Аероклуба. Старобечејски аеродром би служио циљевима цивилног ваздухопловства. Текстилна фабрика Менчик ће на новом аеродрому подићи велики хангар и набавити три путничка авиона. (ДАН).

Иностранство се живо интересује за нашу паприку

Редукција паприком засејаних површина имала је повољно дејство на креирање цена

Познато је да је југословенска паприка за прилично кратко време успела да освоји не само велики број нових домаћих потрошача, него је привукла и максималну пажњу страних увозника паприке. Наша паприка је по квалитету првокласна и једва има такмаца на европским тржиштима. У последње време су се цене, на задовољство произвођача, знатно повисиле. Иностранство се већ дуже времена живо интересује за југословенску паприку, нарочито за племенитије врсте.

Извоз наше паприке на бечку пијацу је већ дуже времена у стагнацији, због извесних административних и техничких тешкоћа. Али зато извоз паприке у остале потрошачке земље у Европи тече несметано, а у последње време чак и веома интензивно.

Минулих година било је стално хиперпродукције на пољу производње паприке код нас. Услед појачане понуде пале су цене знатно, али упркос тога, послови су слабо текли; купаца није било у довољном броју. Пошто су цене стално падале, произвођачи су још прошле године одлучили, да у извесној мери смање тле посејано паприком. Поред данашњих цена и ситуације на страним тржиштима, производња је рентабилна и произвођачи имају сигурније изгледе да идуће зимске кампање добро пласирају своју робу у земљи и иностранству.

—o—

Повишење плата општинских чиновника и службеника у Бачком Градишту

Бачко Градиште, 15 августа. — На седници Општинског већа претреса на су многа важна питања. Одлучено је да се као основна плата општинских чиновника утврди на суму од 1200, а да се исто тако повиси и плата стражарима и општинским служитељима са 150 динара. Бивши порески бележник г. Стеван Секулић се обратио већу са молбом да му накнадно одобре плату од августа 1935 до августа 1938, за време које је био суспендован. Веће је његову молбу одбило са мотивацијом да је г. Секулић суспендован не одлуком већа, већ решењем Банске управе. На крају је решено да се наставницима, запосленим при обавезним телесним вежбама подмлатка одобри хонорар од 25 динара по часу.

—o—

У БАЧКОМ ПЕТРОВОМ СЕЛУ СЕ НАГЛО ШИРИ СТОЧНА ЗАРАЗА

Бачко Петрово Село, 15 августа. На више места појавила се код стоке слинавка и шап. Општинско поглаварство је извршило увиђај на имањима са зараженом стоком и о томе обавестила надлежне власти, које су наредиле одмах најстрожију забрану довоза стоке. Недељни сточни вашари се не могу одржавати.

—o—

ВЕШАЊЕ СТАРИЦЕ У ЦРВЕНКИ

Црвенка, 15 августа. — Шездесетпетогодишња Катирана Хајм извршила је самоубиство вешањем. Старица је дуже времена патила од нервне болести и вероватно је због тога и одузела себи живот. *(Дан)*

Љубоморни муж убио човека на кога је сумњао да му је завео жену

Рума, 15 августа. — Земљорадник Милорад Божић оптуживао је већ дуже времена Вељка Сремчевића, младог ратара, да је завео његову жену и да са њом одржава интимне односе. Између Милорада Божића и Вељка Сремчевића већ је од дужег времена постојало непријатељство. Пре два дана сусрели су се њих двојица на улици, посвађали се и Божић је Сремчевића дебелим штапом неколико пута снажно ударио по глави. Сремчевић је претрпео тешке повреде и после једног сата умро. Убица је ухапшен.

Угледни поседник полудео што је сањао да се једна грофица заљубила у њега

Сента, 15 августа. — Винце Д., угледни поседник из Горњег Брега, полудео је и добио опасне нервне нападе. До скора је живео у хармоничној слози са својом женом и четворо деце. Пре месец дана Винце је сањао да се једна ванредно лепа млада грофица заљубила у њега. Она му је понудила 6000 јутара земље, да се разведе са женом и венча са њом. Сан је био веома јасан и толико снажно утицао на поседника, да је стално помишљао на грофицу, која је постојала само у његовој машти. Он се сасвим изменио у односу према својој жени и деци. Знаци душевне поремећености, изазване сном, примећене су већ пре неколико дана на Винцеу.

Поседник је свима у селу причао о своме сну и тврдио одлучно и убедљиво да то није био сан него јава. Јуче изјутра почео је да бесни, псује и разбија све што му је дошло до руку у кући, тражећи од жене да му одмах да 75.000 динара, како би у Сенти могао да купи брилијанте за своју вереницу грофицу. Несрећни поседник је данас пренет у ковинску душевну болницу. *(Дан)*

Велемајстор г. Бора Костић шаховски првак Југославије за 1938 годину!

Изјава шаховског мајстора г. Боре Костића

Решење о томе, ко је сада званични шаховски првак Југославије пало је у недељу, 7 о. м. на главној скупштини нашег Шаховског савеза у Осеку, која је била једини надлежни форум, да о овом питању донесе своју коначну одлуку: Претседник Савеза г. Ћирић, пошто је саслушао прво моје мишљење десет дана пре главне скупштине, а затим за време главне скупштине и мишљење г. Пирца, дошао је до убеђења, да је свака даља дискусија о овом питању излишна, те је при крају скупштине устао и предложио присутнима коначно решење овим речима:

— Пре него што завршимо ову седницу, има још једно врло важно питање, које се мора овде решити, а то је питање „шаховског првенства Југославије за 1938 годину“.

Интернационални турнир, који се априла месеца ове године одржао у Љубљани, имао је једну грешку лепоте, да није унапред био објављен званичним за првенство државе. Али с обзиром на веома јак састав учесника, који су у Љубљани играли и на чињеницу, да другог тако јаког турнира ове године код нас више неће бити, то ја држим, да се успех победника Љубљанског турнира има сматрати равним успеху једног званичног првака Југославије, те молим г. тајника, да ово од речи до речи уђе у записник, и г. велтмајстора Бору Костића признамо у листи шаховских првака званично шаховским прваком Југославије за 1938 годину.

Ово решење је скупштина без икаквог приговора усвојила.

Бора Костић
шаховски првак Југославије.

ГРОЗНА СМРТ ЈЕДНОГ ЖЕЛЕЗНИЧАРА

Железничком службенику пуфери вагона здробили грудни кош

Инђија, 15 августа. — Железнички службеник Јурај Стричерски постао је жртва тешке несреће. За време маневрисања теретног воза, он је хтео да скопча два вагона, али је нехотично доспео између два пуфера вагона, које је требало скопчати, а од којих је један нагло прилазио другом. Пуфери су несрећном железничару потпуно здробили грудни кош. Мртав је однет са шина.

—o—

ОБЕСИО СЕ МЛАДИ ПОСЕДНИК ИЗ БАЧКОГ ПЕТРОВОГ СЕЛА

Бачко Петрово Село, 15 августа. Четрдесетогодишњи поседник Лајош Ерег извршио је самоубиство вешањем. Пре неколико месеци оболео је од тешке болести и отада је стално патио од маније прогањања. Последњих дана се мало умирио и отишао да ради на свој салаш. Тамо се прошле ноћи обесио у штали. *(Дан)*

ЗБОГ ПРОСУТОГ ВИНА 16-ОГОДИШЊА ДЕВОЈКА ПОПИЛА МАСНУ СОДУ

Сента, 15 августа. — Шеснаестогодишња Матилда Комароми је радила на Великом телепу и приликом прања винских буради, из једног бурета омашком пустила да добро вино исцури. Због тога је послодавац Матилду строго укорио. Она је то толико узела к срцу, да је купила у трговини масну соду и испила већу количину. Пренета је у сенћанску болницу. Њено стање је безнадежно.

—o—

ПО ТРЕЋИ ПУТ НА ИСТОМ МЕСТУ АУТОМОБИЛСКА НЕСРЕЋА

Стари Бечеј, 15 августа. — Теретни аутомобил старобечејске фабрике соде Вајнхарт, долазећи из Темерина, сурвао се у јарак поред друма. Кола су се преврнула, шофер је остао неповређен, али млади Вајнхарт је теже повређен на више места. Аутомобил је касније извучен из јарка и продужио пут до Старог Бечеја. Интересантно је да се на истом овом месту већ по трећи пут десила аутомобилска несрећа.

Грозан злочин у Ковачици

Ковачица, 15 августа. — Овде су убијени старица Анка Корен и њен син Миша, 25-годишњи младић из Ковачице.

Несрећна старица живела је са својим сином у ковачичким виноградима, који су од села удаљени свега 500 метара. Како се преко целог дана нису појављивали, то су неки суседи пошли да виде шта је са старицом. Наишли су на језив призор. На земљи је лежала старица са размрсканом главом док је нешто даље лежао и њен син премлаћен неким тупим предметом. Несрећни младић давао је још неке знаке живота, али је издахнуо пре но што му је могла бити указана лекарска помоћ.

Суседи су ствар одмах пријавили жандармериској станици у Ковачици која је повела истрагу, али до сада још није могла доћи до каквог резултата. Разбојници су испретурали све по кући вероватно тражећи новац, али како је старица била сиромашна, то нису могли наћи ништа од вредности.

Сумња се да су убиство извршиле неке скитнице, које су у последње време виђене у околини.

—o—

Откривене нове злоупотребе у кузминској општини

Сремска Митровица, 15 августа — Против суспендованог општинског благајника Дамјана Бурдеље у Кузмину поведена је истрага због проневере суме од 20.000 динара. Тек што је по овој ствари истрага завршена, откривене су нове злоупотребе у општини Кузмину. Бележник Ђока Максимовић се оптужује, да је новац за продати стари грађевински материјал, који је био својина кузминске општине, задржао за себе и потрошио га у личне сврхе. Истрага по овој ствари се наставља. *(Дан)*

—o—

Исправка г. др. Ернеста Брилера

Поштовани господине уредниче!

Позивајући се на чланак у Вашем листу на 5 страни, у бр. 179 (963) од 12 августа 1938 године, умољавам Вас да, у смислу односећих се прописа Закона о штампи, изволите у наредном броју Вашег листа на одговарајућем месту уврстити следећу исправку:

Не одговара истини да је у канцеларији др. Јакоба Пинтера, адвоката, 10 августа 1938 године одиграла узбудљива сцена која се после пренела и на улицу и у кафану. Одговара истини да сам ја у друштву др. Пинтера и дактилографкиње Вебер Јулишке тачно у 6 сати напустио канцеларију, а од канцеларије, од прилике 20—25 метара, разговарао са именованом госпођицом. Укратко после тога наишао је отац Вебер Јулишке, те без икаквог објашњавања ударио ме једном сувом граном два пута по глави, те с тиме је и цео инцидент био свршен. Према томе мене Вебер Јосиф уопште није шамарао; чак није ме ни дотакао руком, а још мање је истина то, да сам утрчао у кафану „Војводина“ и тражио од присутних гостију помоћ који су ме уместо помоћи такође ударили. Против ове тенденциозно неистините вести бићу приморан учинити кораке и тужити у смислу Закона о штампи.

За горње саопштење примите израз мога особитог поштовања

Вел. Кикинда, 12 августа 1938.

Др. Брилер Ернест

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ПОЉОПРИВРЕДНИ ПРЕГЛЕД објављује у најновијем броју резултате жетве у житородним крајевима наше државе, са коментаром истакнутих стручњака. Из осам чланака стручњака из разних крајева могу се чинити интересантна поређења, што се тиче методе обраде земље, гнојења, као и у погледу прилика (време, штеточине и др.) које су биле од утицаја на усеве. Интересантан чланак са статистичким таблама објављен је под насловом „Колико произведе по 1 хектару наш сељак, а колико сељак у Немачкој и бившој Аустрији" од г. инж. Тержана, стручњака за вештачко гнојење. Поучан је и чланак г. Јешића (Ваљево) о гајењу малине и г. Талана (Загреб) о нези пострадалих винограда од туче. Установама, задругама, школама шаље се часопис на захтев бесплатно, а приватним лицима преко целе године, сваки месец, ако се пошаљу на „Пољопривредни преглед", Београд (фах 669) поштанске марке од дин. 12.

ВЕСНИК ДРУШТВА ФРУШКА ГОРА, за август, изашао је из штампе ових дана. После редовног месечног писма, упућеног свима организацијама и члановима Друштва Фрушка Гора, овај број посвећује већи простор прослави осамдесетогодишњице планинарског ветерана др. Р. Симоновића, лекара из Сомбора, поводом чије се прославе уредништво сећа слављеника врло топлим речима, доносећи уједно и један чланак од др. Симоновића. У једном посебном чланку се налази детаљан опис моторног воза, који је пре кратког времена пуштен у саобраћај на прузи Београд—Сарајево—Дубровник с тачним упутствима за употребу воза и његово коришћење, те је поред две успеле илустрације истакнут и туристички значај тих возова. Поред осврта на нове одредбе о железничким повластицама у нашој земљи, које туристима дају многе нове олакшице, и поред нотирања скупштине Хрватског планинарског друштва и изложбе у Врбасу, августовски се број Весника позабавио и са претстојећим течајем за општинске службенике, наглашавајући потребу да се на томе течају предају и предмети из области туризма. Већи део листа је информативне природе, обавештавајући чланство о пројектованим друштвеним путовањима у нашој земљи и иностранству, која су детаљна обавештења попраћена илустрацијама оних предела у која се путује. Лист на крају доноси све саобраћајне повластице, које чланови могу користити приликом путовања у земљи или иностранству и читав низ разних занимљивих вести из области планинарства и туризма уопште.

ЧЕТВРТИ БЕ НАПРЕД! — зове се омладински роман Симе Пуцића који је недавно издала новосадска књижара „Славија". Грађа романа узета је из живота наших средњошколаца и обрађено, реалистички. Илустровао Б. Шу-Гавриловић, академскли сликари. Добија пут, а насловну страну израдио Сл. се у свима књижарама.

—o—

РАСКОШНА СВАДБЕНА ГОЗБА У ЧАНТАВИРУ

Чантавир, 15 августа. — Раскошна и веома свечана свадба је приређена у Чантавиру ових дана. Адвокат г. Фрањо Уташи, командант Добровољне пожарне чете венчао се са г-цом Илоном Ожвар. Свадбена гозба је протекла у бачком стилу. Било је много ђаконија, море вина, а у свадби је учествовало око хиљаду гостију. *(Дан)*

НАШЕ БАЊЕ И ЛЕТОВАЛИШТА

Стари Сланкамен — бања коју очекује велика будућност

Стари Сланкамен, 15 августа. — У долини поред Дунава, у подножју питомих висова Фрушке Горе лежи Стари Сланкамен. Ту видимо лепе, беле кућице и многе лепо засађене винограде. Ово место је прастара насеобина, која је играла важну историску улогу кроз векове. Већ у римско доба ту је постојала насеобина Акуминкум. Остаци тврђаве и данас постоје у рушевинама. Овим градом су владали Келти, Хуни, Византинци и Мађари.

Сланкамен је добио своје име по сланом извору лековите воде која ту већ вековима извире. Ту се лече тешка костобоља и поремећаји у варењу. Лековита вода делује на лимфне жлезде и крвне судове. Лечи реуматизам и сва катарална запаљења.

Данашњи Стари Сланкамен је много лепше уређен него раније. Сама бања се налази у средини дивног парка. Изнад бање, на пропланку, налази се хотел окружен лепом и мирисном шумом. Отуда се пружају ванредни изгледи на све стране овога заиста лепог и романтичног краја.

Сада је бањска сезона у највећем јеку. Посетилаца има из свију крајева наше Краљевине. Ова бања има све шансе да у блиској будућности постане једна од најомиљенијих и најрадије посећиваних бања у Југославији.

Ђорђе Ђурчић

ЈУГОСЛАВИЈА И ЛАЈПЦИШКИ ЈЕСЕЊИ САЈАМ 1938

Упркос значајног и непрекидног развитка југословенске индустрије она у неким својим гранама још није у стању да подмири домаће потребе. Југославија је према томе присиљена на увоз великог броја готове робе одличног квалитета. Ту се у првом реду ради о компликованим производима, чија рационална продукција зависи не само од огромног улога капитала већ и од кроз генерације школованог, искусног рад ништва, те, најзад, и од могућности да се ти производи продају. То су, пак, услови, који донекле још младој националној привреди Југославије нису дати у довољном обиму. Према томе отпада од увоза Југославије — која на другој страни опет располаже са огромним и скупоценим резервама индустриских сировина — округло 70 од сто на готову робу. При томе се, пак, не ради само о средствима за продукцију, која служе за развој домаће привреде, већ и о роби, за коју код сваког културног народа постоји велика тражња: производи од памука, предива од вуне, свиле, коже ната и галантериска роба, стаклена, папирна и дрвена роба, метални производи, сатови, музички инструменти, играчке, производи гуме итд.

Неопходно је према томе, да југословенски производни кругови знају, да се сва ова роба — коју, пак, Југославија највише увози из Немачке — у хиљаду узорака излаже на Јесењем сајму у Лајпцигу, на најимпозантнијој приредби индустрије и трговине. 5800 немачких фирми биће од 28 августа до 2 септембра заступљено у Лајпцигу, са својим најновијим моделима. Поред већ наведених артикала понудиће се и спортски артикли, аутомати, кућни и кухињски прибор. Сем тога у два огромна павиљона и сав прибор за грађевинску привреду.

Југословенски посетиоци са сигурношћу могу рачунати да ће на јесењем сајму у Лајпцигу наћи сву потребну робу у највећем избору и уз најповољније услове, а сем тога ће се упознати са низом нових немачких индустриских продуката, чија заступства за Југославију могу, евентуално, преузети. Посета Лајпцишког сајма није само важна за приватног трговца и индустријалца, већ и за целокупну националну привреду. Немачка је у стању да из Југославије увозе и робу само у том обиму у којем Југославија купује немачке производе. Југославија је, пак, опет, са своје стране, приморана да извози своје домаће производе већ из тог разлога, да се куповна моћ становништва повећа, што опет иде у прилог развитку националне привреде. Зато, пак, Немачка даје, као потрошач на велико, пошто нема прекоморске поседе, најбоље шансе, што се јасно огледа у југословенско-немачким трговинским односима. (п.)

—o—

ТУРИСТИЧКЕ ВЕСТИ

ДРУШТВЕНО ПУТОВАЊЕ У ЛАЈПЦИГ

Заступништво „Путник" организује од 27 августа до 3 септембра о. г. излет у Лајпциг приликом великог јесењег сајма. У одласку предвиђен је једнодневни боравак у Прагу а у повратку боравиће излетници у Бечу. Путовање се колективним пасошем.

Цена важње износи за ово путовање: Београд — Лајпциг — Београд у трећој класи дин. 935, у другој класи дин. 1.330. Нови Сад — Лајпциг — Нови Сад у трећој класи дин. 895, у другој класи дин. 1.270. Суботица држ. гран. — Лајпциг — Суботица држ. гран. у трећој класи дин. 845, у другој класи дин. 1.200.

Пријаве примају се најдуже до 22 августа код свих бироа „Путник" и месних организација Друштва Фрушка Гора.

Градско поглаварство
Број: 3942/38.
дне 13 августа 1938
Срем. Карловци.

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ

У уторак дне 23 августа 1938 у 10 сати пре подне обавиће се код овога поглаварства офертуална писмена лицитација, на којој ће се дати израда деломичне канализације градских улица према одобреном нацрту и дражбеним условима најповољнијем понудиоцу.

Ако офертуална лицитација не успе истога дана ће се у 11 сати пре подне обавити јавна усмена лицитација у исту сврху.

До обаве лицитације може сваки рефлектант за време уредовнога времена прегледати елаборат и услове дражбе.

Вредност канализације са прикључцима из приватних кућа износи око 200.000 динара.

На лицитацији могу учествовати само овлаштени стручњаци за овакве послове по закону о радњама без обзира, да ли су градитељи, инжењери, или архитекти.

Претседник градске општине,
П. Миљушевић.

Општинска управа у Србобрану
Број: 8179/1938
11 августа 1938 године
Србобран

ОГЛАС

На основу решења општинског одбора од 6 августа 1938 године број 202 зап. општинска управа у Србобрану за попуњавање следећих главних службеничких места овим расписује стечај.

1) I писар — војни референт;
2) II писар — воћа катастра;
3) IV писар — за сточне пасоше;
4) VI писар — за судски деловодни протокол;
5) VII писар — порезни;
6) VIII писар — порезни;
7) IX писар — порезни;
8) X писар;
9) Писар оврховодитељ порезни.

Кандидати од 1—8 морају поред услова из §-а 1—3 Уредбе о општинским службеницима имати и најмање шест разреда средње или њој равне стручне школе, и три године приправне службе.

Писар оврховодитељ порезни мора имати четири разреда средње школе.

Средњошколска матура или свршени течај из §-а 91 Закона о општинама замењују приправну службу.

Принадлежности скопчане на овим местима су по чл. 4 Статута 800 динара месечна плата, по чл. 6 Статута 400 динара месечни скупарински доплатак и право на петогодишње додатке према годинама службе.

Прописано инструисане, документоване и таксиране молбе треба поднети општинској управи **најкасније до 1 новембра 1938 године до 10 часова пре подне.**

ОПШТИНСКА УПРАВА

Општинска управа у Србобрану
Број: 8180/1938
11 августа 1938 године
Србобран

ОГЛАС

На основу решења општинског одбора од 6 августа 1938 године број 203 зап. општинска управа у Србобрану за попуњавање главног службеничког места општинског лекара расписује стечај.

Кандидати поред општих услова предвиђених у §§ 1, 2 и 3 Уредбе о општинским службеницима морају испуњавати још и услов предвиђен у тач. 3 §-а 10 Уредбе о општинским службеницима.

Потребна документа предвиђена су у §§ 1, 2 и 3 Уредбе о општинским службеницима.

Принадлежности општинског лекара предвиђене су у §-у 39 Уредбе о општинским службеницима и чл. 4 Општинског статута.

Прописано инструисане, документоване и таксиране молбе треба поднети општинској управи **најкасније до 1 новембра 1938 године до 10 часова пре подне.**

ОПШТИНСКА УПРАВА

Пословни број Пор. 6/1938.

ПРОГЛАС

о довршењу поступка поравнања

У поступку принудног поравнања ван стечаја Шпис Беле, трговца из Бачке Паланке одлука о одобрењу постала је правоснажна 19 јула 1938 год. те се на основу § 55 Закона о принудном поравнању ван стечаја проглашује да је поступак довршен.

Окружни Суд у Новом Саду дана 20 јула 1938 год.

Максимовић Светислав с. р.
претседник Окружног суда.

СПОРТ

РЕЗУЛТАТИ ПЛИВАЧКИХ УТАКМИЦА ЗА ПРВЕНСТВО БЕОГРАДСКОГ ПОТСАВЕЗА

„Галеб“ је јуче изгубио неколико бодова на које је сигурно рачунао

Јуче пре и после подне одржане су пливачке утакмице за првенство Београдског потсавеза. У следећим дисциплинама постигнути су ови резултати:

1500 метара слободан стил: 1) Бала (Војводина) 22,31; 2) Сертић (Галеб) 25,41; 3) Станковић (Галеб) 25,41,5;

400 метара даме слободан стил: 1) Бјелић (Север) 6,52; 2) Челиковић (Галеб) 7,17,6; 3) Ковар (Галеб) 7,38; 4) Ђирић (Галеб).

Ватер-поло: ССУ — Север 4:3 3:1. Лепа и заслужена победа Сомбораца.

200 метара прсно, господа: 1) Бјелић (Север) 3.04,5; 2) Курлендер (Војводина) 3.19,5; 3) Радаковић (Север) 3.13.

100 метара даме леђно: 1) Бјелић (Север) 1.38,4; 2) Арсеновић (Галеб) 1.43,8; 3) Реснер (Галеб) 1.50.

Штафета 3x100, мешовита, господа: 1) Север 13.52,5; 2) Војводина 3.53,4; 3) Север 2 4.08,4.

Штафета 4x100, слободан стил даме 1) Галеб 1 7:16; 2) Север 7:46; 3) Галеб 2 8:04.

Ватер-поло: 1. П. к. Војводина — САК 0:0, у продужетку (2x3) 1:0; 2. ССУ — Брђанин 2:0 (1:0).

Јучерашњим утакмицама присуствовало је око 400 гледалаца; време није било најповољније услед великих киша. Организација је била одлична, захваљујући свесрдном заузимању управе и клупских чланова који нису жалили труда да ова прва утакмица већега стила, у Новом Саду успе у сваком погледу.

Утакмице се настављају данас после подне у 3 часа. Пре подне ће бити одиграна полуфинална ватерполо утакмица између Галеба из Н. Сада и Војводине (Петровград).

Што се тиче самих резултата, треба напоменути да је Бјелићева јуче пливала у изванредној форми. Прва кња Галеба Челиковићева била је без довољног тренинга. Арсеновићева (Галеб) имала је све изгледе да победи Бјелићеву, али је морала да наступи болесна, јер има запаљење вилица. У штафети 3x100 господа, штафета Галеба имала би једно од првих места да није дисквалификована због прераног старта Вујасиновића. Међутим, то исто је учинила и Бјелићева у штафети дама, али штафета Севера није дисквалификована. Тако је Галеб изгубио неколико важних бодова.

После јучерашњих утакмица Север има 101 бод, Галеб 87 бодова, Војводина 37, Брђанин 3 бода, а САК (Сента) 0.

Душан Татарски

ДВЕ ЛЕПЕ ПРИЈАТЕЉСКЕ УТАКМИЦЕ

Војводина је победила Железничаре са 4:1(2:0)

У предигри је Радднички победио Макабија са 4:3 (2:2)

На игралишту „Карађорђе“, јуче после подне се скупило доста гледалаца. Они нису зажалили труд и новац јер су могли заиста да уживају у лепом ногомету, који су им пружили у првој игри:

РАДНИЧКИ — МАКАБИ 4:3 (2:2)

Некада ривали у првом разреду, сада пак, побеђени клуб у другом разреду састали су се можда последњи пут да пречисте рачуне још из првенствених борби. Радници су победили јер су пред голом били умешнији и бољи.

Код Радничког морамо да истакнемо младог Пашћана, који је у навали у првом полувремену био одличан. Он би морао да остане на десној полутци јер је тамо вешт и користан. Иначе резултат су поставили за Раднике: Милошевић, Рајковић, Мандић и Стоја а за Макаби: Бајн, Ружић и Ерегић. Судио је слабо г. Добшински.

У главној борби су се састали:

ВОЈВОДИНА—ЖЕЛЕЗНИЧАРИ 4:1, 2:0

Одмах да кажемо: гости нису заслужили тако висок пораз. Они су према Војводини били у техничком погледу за ниансу слабији и пред голом невештији, али што се тиче физичке кондиције и елана можда су такође за ниансу надмашили домаћина. Једино што нас искрено радује је чињеница, да данас навала Војводине има систем и спроводећи га дословно она ће у идућим играма добро пролазити.

Домаћи су данас пробали на десној полутци Т. Јовановића и на десном беку младог Дражића. На десном халфу видели смо после дужег времена отсуства из Војводине Татовића. О првом играчу би хтели да се похвалио изразимо али смо запазили да је још сувише неокретан и да не послужује пажљиво своје саиграче. Млади Дражић, на беку може да постигне каријеру доброг бока, али бисмо му препоручили да буде бржи. Јуче му је противничко крило често умакло а то је већ једна мана. Татовић као халф може да буде користан али док постигне савршену физичку кондицију.

Иначе игра је била жива, фер и интересантна. Код Војводине су заслужили да их поменемо: Немет, Велкер, Божин, Мајтан II и Плац. Код госију нам се свидео вратар Клиновски више него његов заменик Достањ у другом полувремену. Затим су били сјајни Михајловић, Дивковић и Јамшчек. Резултат су поставили за победиоца: Немет II, Т. Јовановић и Веллеп гол Јамшчек. Судио је г. Ј. Тонкеркер из пенала. За госте дао је врло чић добро.

И. Г.

Националне лига

ИЗНЕНАЂЕЊЕ У ЉУБЉАНИ

Јуче је одиграно шест утакмица за државно првенство. Постигнути су следећи резултати:

Београд: Југославија—Баск 1:0, Бск —Јединство 4:0;

Загреб: Хашк—Славија (С.) 2:1;

Љубљана: Ф. к. „Љубљана“ — Хајдук 2:1;

Вараждин: Грађански—Славија 4:2;

Скопље: Грађански—Спарта 1:1.

У Суботици

Бачка - Нак 4:3 (2:3)

Суботица, 15 августа. —Бачка је незаслужено победила Нак са резултатом 4:3 (2:3). Нак је био технички много бољи и надмоћнији, али је играо неефикасно. Новосађани су изгубили утакмицу због слабог брањења свога голмана Шовљанског.

НОВОСАДСКИ ТЕНИС ЈУНИОРИ ПОБЕДИЛИ СУ КУЛСКЕ СА 6:0

Новосадска јуниорска тенис екипа која је у Новом Саду доживела знатан број победа по Војводини, постигла је у недељу још један леп успех. Победила је јуниоре из Куле са резултатом 6:0. Технички резултати су следећи:

Петровић — Гаус 6:0, 6:1.

Цвибах — Шерженка 3:6, 6:1, 7:5

Вода — Шварц 5:7, 8:6, 7:5.

Боргхард — Кист в. о.

Вода, Фајт — Шварц, Кист 6:2 11:9.

Цвибах, Ириц—Шерженка, Шварц 7:5, 6:2.

СКУПШТИНА КОЈА ЈЕ ТРАЈАЛА СВЕГА САТ И ПО

На годишњој скупштини Нпп-а изабрана је стара управа

Јуче пре подне, у просторијама Занатског дома, одржана је годишња скупштина Новосадског ногометног потсавеза, за коју је код клубова и спортиста владало велико интересовање. Од 49 клубова Нпп-а на скупштини су била заступљена 43 клуба. Скупштини овога пута није присуствовао делегат Јнс-а.

Девету скупштину Новосадског ногометног потсавеза отворио је претседник г. Коста Хаџи млађи, адвокат, поздравивши претставника власти г. Милоша Косића и многобројне делегате клубова. Затим је г. Хаџи предложио да се пошаље поздравни телеграм Њ. В. Краљу што су присутни прихватили акламацијом.

Извештај управног одбора поднео је први секретар потсавеза г. Борислав Николић. Из извештаја се види да је број клубова у потсавезу 49 и да је пораст за годину дана 3 клуба. Управни одбор одржао је 47 седница, а у току године примио 2236 аката. Лекарски је прегледано 1729 играча, а за неспособне оцењена 4 играча. Нови Сад је одиграо 5 међуградских утакмица и свих пет добио са голдиференцијом 28:7. Репрезентација подмлатка Новог Сада одиграла је две утакмице и то обе против Осека нерешено.

Пословни одбор Нпп-а одржао је 52 седнице и верифицирао 643 играча, од којих 305 нових и 338 приликом прелаза из клуба у клуб. Нових изјава о везивању било је 139. На територији Нпп-а одиграно је у току прошле године 554 утакмице: 56 прворазредних првенствених, 30 за првенство подмладака, једна утакмица за државно првенство, 5 међуградских, 6 интернационалних, 229 пријатељских, 30 пријатељских подмладака, 166 другоразредних првенствених, 29 пријатељских утакмица резерви, 2 утакмице међуградских подмладака.

Казнени одбор одржао је 35 седница на којима је казнио 82 играча са 17 година, 2 месеца и недељу дана забране игре и 3 функционера са 3 године и два месеца забране вршења функције. Судиски одбор одржао је 50 седница и 18 пленарних састанака. Савезних судија има 43, и то 37 сталних и 6 привремених Судије су судиле укупно 550 утакмица. Број осигураних играча је 1016.

Извештај о благајничком пословању поднео је г. Ото Дернер. Примања потсавеза износила су у прошлој години 42.442 динара, издавања 40.590 динара. Салдо готовине за идућу годину износи 1951 динара. Затим је поднесен и извештај Фонда за осигурање играча. У фонд је уплаћено свега 5080 динара, а на име осигурања исплаћено је 2860 динара.

Пошто је поднесен извештај и надзорног одбора, а како се нико није јавио за реч да говори о извештајима, сви извештаји су примљени једногласно а управи је дата разрешница.

Затим су, на предлог делегата новосадског с. к. „Карађорђа“, на места чланова управе чији је мандат коцком истекао, изабрана иста лица у управни одбор потсавеза. Према томе, поред досадашњих чланова управе на челу са претседником г. Костом Хаџи, у управном одбору остају и даље гг. Дејан Лучић, Ђура Јовановић, Фердо Луцијановић, Мавро Фан и Мирко Јанжековић.

После тога прешло се на евентуалије. У дискусији око разних питања и предлога учествовали су гг. Фердо Луцијановић, Урош Петаков, и други. Одбијени су предлози Фрушкогорца из Сремске Каменице и чурушког Хајдука да се изврши прегрупација другог, односно повишење броја клубова у првом разреду. Такође је одбијен предлог Грађанског из Сремске Митровице да му потсавез врати 2000 динара које му је, у своје време, Јнс отписао. Примљени су предлози да се поштре мере ради одржавања реда на игралиштима, а затим да потсавез своје вредносне тисканице и марке издаје у сваком месту продавцима у комисију. Такође је примљен и нови, паушални разрез процента који ће клубови плаћати потсавезу од својих утакмица. Тај проценат је минималан и уопште неће оптерети ти клубове.

Цео ток скупштине трајао је свега сат и по. Око пола 11 часова г. Хаџи је закључио скупштину бурно поздрављен од присутних.

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАЈУ СЕ

нови станови са целокупним конфором. Уселити се може одмах. **Побиже код Трговачке и обртне банке (благајна 2).** (2309)

ПАЖЊА

Имам на продају у жабаљском атару више салаша са земљама у разне руке на продају, почевши од 8 јутара па на више. Салаши се налазе на најповољнијим местима. За цену и услове обратити се посреднику у Жабљу Рајчетић Ивану. (2417)

ПРАКТИКАНТА

тражи банка у Новом Саду. Понуде слати на администрацију листа под **„Практикант“.** (2418)

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. **Музеј Матице српске** отворен од 11—12 часова.

•

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 13 до 19 августа

Апотека Гросингер Мр. Јована, Краља Петра ул. бр. 30. Телефон 27-40.

Апотека Михелс Мр. Јулија, Краља Петра II 70. Телефон 29-51.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

•

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА

„Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Трифковићев трг 3/I. Телефон 20-20 и 32-42 — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169.

•

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођења није било.

Венчани су: Јован Пајкер, монтер водовода и Љубица Галетин.

Умрлих није било.

—o—

Данашњи програми у биоскопима

APOLLO

5-7-9 час

МАРТА ЕГЕРТ

у филму

Концерт на двору

Снижене цене: 4, 6, 8 и 10 дин.

ODEON

Услед реновирања не ради

URANIA

5-7.15-9.15 час

ГРОФИЦА МОНТЕ КРИСТО

Бригите Хелм, Рудолф Форстер и Оскар Сима

Снижене летње цене

РЕКС

5-7-9.15 час.

КРИВАЦ

Пиере Банкар

Снижене летње цене.

МОЖЕТЕ БИТИ САСВИМ СИГУРНИ, да ће снимци Ваше бебе бити најуспелији у моменту њиховог најлепшег изгледа, јер смо инсталирали специјалне апарате за децу, који снимају 100-ти део секунде. — ФОТО-СТУДИО „РОЈАЛ", Нови Сад, Трг Ослобођења 2

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Г. др. Бранко Магарашевић, заменик претседника општине, који се у суботу увече вратио са Сегединског фестивала, путује вечерас у Загреб где ће се задржати осам дана.

Г. др. Стеван Суботин, шеф кабинета г. Бана, после повратка са одмора, преузео је данас своју редовну дужност од свога заменика г. др. Богдана Стојаковића, саветника Банске управе.

Решењем г. Министра шума и рудника премештен је за шумског пристава, 8 групе, код Шумског отсека Банске управе у Новом Саду инжењер г. Милан Радонић, досада у Иригу.

Подружница Савеза металских радника Краљевине Југославије одржала је јуче своју годишњу скупштину, на којој су примљени извештаји, а затим је извршен избор нове управе.

Средишња управа Здравствених задруга одржала је јуче седницу на којој су узели учешћа 15 секретара задруга. На овој конференцији дата су упутства у вези са правилником министарства социјалне политике и народног здравља о обавезном осигурању задружних лекара.

Срећа остаје упорно верна Новосађанима. То доказује чињеница, да је за четири дана, откако је почело велико вучење лозова Државне класне лутрије, сваког дана код овдашње познате колектуре „Бристол" извучено за срећне Новосађане по два и више већих згодитака. Тако је данас број 67317 добио 100.000, број 52143 80.000, и број 96828 80.000, а број 7572 30.000 динара. Сви лозови су продати у колектури „Бристол", Железничка улица 27.

Удружење резервних официра и ратника — Пододбор у Новом Саду позива своје чланове гг. резервне официре да неизоставно присуствују вежбама са маскама против бојних гасова, које ће се одржати 24 августа у 7 часова, у старој војној електричној централи у Петроварадину; исто тако их упозорује да, по позиву војних власти, присуствују одредској вежби трупа на дан 27 августа. Детаљна обавештења о овој вежби објавиће се члановима на табли за саопштења под капијом зграде Матице српске на Тргу Ослобођења бр. 1; чланови се, такође, упозорују да неизостав но присуствују и одредским бојним гађањима на полигону у Фрушкој Гори на дан 7 октобра. Нови благајник Пододбора је г. Коломан Халас (телефон 20-71).

—o—

ИЗЛЕТ ПОСЕБНИМ ВОЗОМ У БУДИМПЕШТУ

Друштво Фрушка Гора приређује у међувремену од 22 до 27 августа 1938 године излет посебним возом у Будимпешту. Приликом овог путовања предвиђен је и једнодневни излет на Балатон.

Путује се колективним пасошем.

Цена вожње Београд — Будимпешта — Београд у трећој класи дин. 260, у другој класи дин. 360. Нови Сад — Будимпешта — Нови Сад у трећој класи дин. 220, у другој класи дин. 300.

Пријаве примају сви бирои „Путника" и месне организације Друштва Фрушка Гора до 17 августа о. г.

Удружење умировљених општинских бележника Дунавске бановине пренело је своје канцеларске просторије из улице Краљевића Марка број 25 у улицу Св. Јована број 5.

Марија Ботка, домаћица из Чуруга пренесена је у несвесном стању у Нови Сад и смештена на хируршком одељењу Државне болнице. Преко Марије су прешла кола једног економа и она је том приликом претрпела тешке повреде. Још није могла бити саслушана, јер се стално налази у несвесном стању.

Управа полиције саопштава власницима бицикла да су таблице стигле и да су сви они који ове године нису добили нове таблице дужни да се одмах пријаве полицији јер ће бити у противном кажњени.

Окружни суд повео је поступак ван стечаја по молби новосадске фирме Александар Клопка, трговине на велико кратке и плетене робе, која се налази на Булевару Краљице Марије. За судију поравнања је одређен судија Окружног суда г. Матија Леваковић, а за управитеља адвокат г. Глиша Николић. Према пријави актива фирме износи 1,222.374, а пасива 1,567.288 динара. Рочиште ће се одржати 3 септембра ове године.

Градско поглаварство јавља да је, у смислу чл. 116 Закона и Правилника о непосредним порезима, списак предлога пореских обвезника, који потпадају течевини и порезу на пословни промет за годину 1938 изложен на осмодневни јавни увид и то од 13 до 20 августа у градском финансиском одељењу (дворишна зграда) за време званичних часова. Расправе у Пореском одбору одржаће се, у згради Дунавске финансиске дирекције, соба бр. 20 почев од 8 сати пре подне и то дана 25 августа о. г. у погледу посластичара и фотографа.

„Епиграми" Абуказема јуниора, у засебној књизи, са предговором и завршном речи писца. Цена 6 динара. У новосадским књижарама „Славији", Браће Мишић, „Натошевић" и „Просвети"; и код писца, Ж. И. Огњановића, Соколска 5. У Београду: код Геце Кона и у Свесловенској књижари.

—o—

Прогноза времена:

ПРЕТЕЖНО ВЕДРО ВРЕМЕ

Земун, 15. августа. (А.А.) — Делимично облачно време у целој Краљевини. Већих ведрина има у северним крајевима. Температура се није знатно променула.

Минимална температура Мрзле Водице 11, а максимална Скопље 30 степени.

Прогноза времена за 16 август: Претежно ведро у целој Краљевини. Температура ће мало порасти. Локалних олуја може бити у поподневним часовима.

Сунце излази у 4.40, а залази у 18.44 часова.

ПОВРАТАК Г. ДР. ДУШАНА АНТОНИЈЕВИЋА СА ОДМОРА

Старешина Државног тужиоштва г. др. Душан Антонијевић вратио се са одмора и преузео дужност од свога заменика г. Петра Варге.

Инж. Михајло Душановић

Данас је у једном овдашњем санаторијуму, после краће болести, умро инжењер Банске управе Михајло Душановић.

Покојни Душановић био је родом из Неготина, из куће поч. Ђоке Душановића, једног од најугледнијих трговаца свога краја. Рођен 1891 године, после свршених нижих школа, студирао је технику најпре у Немачкој, а после рата је завршио у Београду. Био је један од одличних инжењера хидротехничара. Његовом смрћу кадар хидротехничких инжењера претрпео је један ненакнадиви губитак.

За време балканског рата био је добровољац, а за време европског рата по отслужењу двомесечног ђачког рока у Скопљу, био је упућен на фронт у најкритичније време, после наше неуспеле офанзиве у Срему и наглог надирања непријатеља у северну и западну Србију. Учествовао је у свима борбама и одликовао се ревношћу и личном храброшћу. У војсци је заузимао чин резервног пешадиског капетана прве класе.

—o—

РАЦИЈА ПРОТИВ СТРАНАЦА У НОВОМ САДУ

Органи Управе полиције у Новом Саду извршили су у суботу рацију против страних држављана који живе у Новом Саду. Полициски органи привели су у полицију неколико странаца којима је истекло право боравка у нашој земљи. Против њих је поведен поступак.

РЕСТОРАН ПАРК хотела сваки дан дансинг и лесковачки специјалитети на роштиљу

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

Бракови за мустру

Да би спасла своје милионе, богата Аустријанка удала се за једног од „беспризорних" са новосадске улице (Дан, 14 авг.)

Нови Сад је — ко би том се над'о
(Смеј'о бих се, ма да ми се плаче)
Од недавна пост'о Елдорадо
За јеврејске „масне" удаваче.

Кад се нађе згодан „беспризоран"
Задовољна и женица драга,
А и мужић вес'о је и оран, —
Паре стегне, нестане бестрага!

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Ст. Брановачког 11. — Власник за ДАН к. д. СВЕТОЗАР ЋИВАНОВИЋ, Јована Бошковића 1
Штампа „Дан" к. д., штампарско предузеће, Краља Александра ул. 7.